

знижки повністю, а залишок невикористаної знижки збільшує витрати звітного періоду.

Слід зауважити, що від точності обчислення собівартості реалізованих торговельних знижок залежить реальність виявленого фінансового результату: завищення реалізованих торговельних знижок призводить до необґрунтованого збільшення прибутку, а заниження – до його зменшення.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Т.А. *Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології та практики: [монографія]* / Т.А. Бутинець. – Житомир: ЖДТУ, 2011. – 772 с.

Ірина МЕДВЕДИК
науковий керівник
д.е.н., проф. Гуцал І.С.
ІФННІМ THEY

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

В умовах ринкової економіки прибуток виступає як первісний двигун, або генератор, виробничого процесу. Він діє і на рівень використання ресурсів, і на їхній розподіл серед альтернативних користувачів. Саме прибуток спонукає підприємство здійснювати нововведення, що стимулює інвестиції, загальний випуск продукції і зайнятість. Нововведення є основним чинником економічного зростання, і саме гонитва за прибутком лежить в основі більшості нововведень. Прибуток також ефективніше виконує завдання розподілу ресурсів поміж альтернативними видами виробництва. Поява економічного прибутку стає сигналом про те, що суспільство бажає розширення конкретної галузі, фактично ж винагорода у вигляді прибутку є не тільки стимулом до розширення галузі; вона також виступає як фінансовий засіб, з допомогою якого підприємства галузі можуть нарощувати свої виробничі потужності [4, с. 270].

Проявом сутності прибутку підприємства виступають функції, серед яких виокремлюють:

– оцінювальну функцію, яка пов'язана з тим, що прибуток використовується як основний критерій економічної ефективності виробництва і використання основних виробничих фондів, як дієвий засіб контролю за раціональним використанням матеріальних і трудових ресурсів;

– стимулюючу функцію, яка полягає в тому, що прибуток є джерелом матеріального заохочення робітників, розширення виробництва і вирішення соціальних проблем на підприємствах;

– господарську функцію, яка проявляється в тому, що господарський розрахунок, як основний метод фінансової діяльності підприємств, передбачає не лише покриття своїх витрат прибутком, але й отримання

прибутків для стимулювання робітників, забезпечення розширення виробництва, модернізації підприємства та інші цілі;

– акумулюючу функцію, яка полягає в тому, що значна частина прибутку підприємства надходить до бюджетів різних рівнів у формі податку на прибуток [5, с. 30].

Стабільне зростання прибутку – це результат ефективного управління фінансами господарюючого суб'єкта в цілому. З точки зору господарюючого суб'єкта управління прибутком полягає у:

– збільшенні доходів підприємства. Збільшення доходів підприємства можливе за рахунок розширення ринків збуту продукції та освоєння виробництва нових видів продукції. При цьому збільшення доходів за рахунок підвищення ціни реалізації продукції можливе лише при освоєнні нових видів продукції, які користуються підвищеним попитом у споживачів. При збільшенні обсягів реалізації продукції, як правило, ціна реалізації зменшується, а вигоду підприємство отримує переважно за рахунок зростання загального обсягу виручки від реалізації;

– зменшенні витрат. Зменшення витрат полягає насамперед у проведенні аналізу витрат. Аналізу підлягають склад та структура операційних витрат, зокрема виробничі собівартість, адміністративні витрати, витрати на збут, основні складові виробничої собівартості, а також позаопераційні витрати. В результаті аналізу виявляють резерви скорочення матеріальних витрат, витрат на оплату праці робітників, безпосередньо зайнятих на виробництві, та працівників апарату управління;

– формуванні та реалізації ефективної податкової політики. Формування та реалізація ефективної податкової політики сприяють зниженню податкового тиску, зменшенню обсягу податкових платежів, а отже, збільшенню обсягу фінансових ресурсів, що залишаються в розпорядженні підприємства та можуть бути використані для його подальшого розвитку. Оскільки податок на прибуток, з одного боку, є одним із основних податків, які сплачує підприємство, а з іншого – найбільш регульованим із боку підприємства, управління податками полягає переважно у формуванні ефективної політики щодо сплати податку на прибуток;

– оптимальному розподілі прибутку. У процесі управління прибутком велике значення має не тільки максимізація прибутку, що залишається в розпорядженні підприємства, а й оптимальний його розподіл та використання. Підприємство, яке отримує стабільний прибуток, має забезпечувати за рахунок прибутку стійке економічне зростання. Підприємство, яке не може наростити за рахунок прибутку свій економічний потенціал, неефективно управляє процесами розподілу та використання прибутку, а отже, неефективно управляє прибутком у цілому [2, с. 275-276].

Управління прибутком підприємства являє собою процес розробки і прийняття рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу і використання на підприємстві з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах. Головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його

формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості [3].

Механізм управління формуванням прибутку від реалізації товарів (робіт, послуг) будується в тісному взаємозв'язку цього показника з показниками обсягу товарообігу, доходів і витрат обігу торговельного підприємства.

Система цього взаємозв'язку дозволяє виявити роль окремих факторів, які впливають на формування прибутку від реалізації товарів (робіт, послуг) та забезпечити ефективне управління цим процесом [1, с. 46-47].

Крім того, слід зазначити, що в сучасних умовах господарювання управління прибутком торговельних підприємств набуває стратегічного значення. Розробка стратегії управління прибутком передбачає дев'ять етапів, зображених на рис. 1 [2, с. 276].

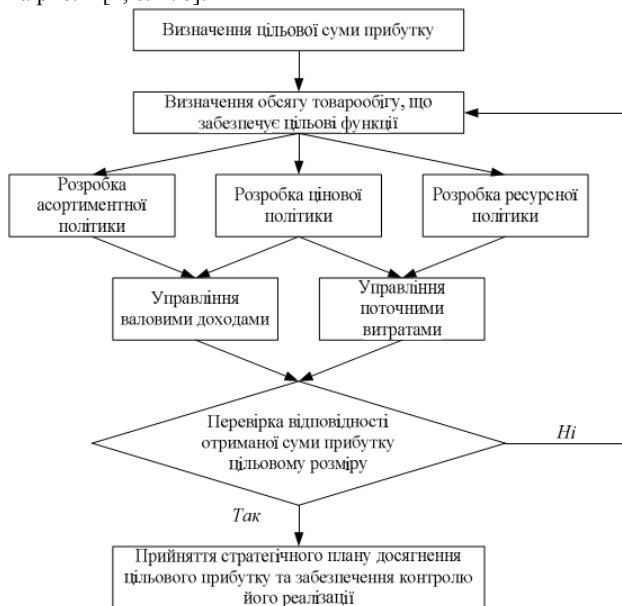

Рис. 1. Стратегічне управління прибутком підприємства

Отже, головною метою управління прибутком підприємства є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. Реалізація запропонованих концептуальних підходів щодо розвитку механізму управління прибутком підприємства в системі управління фінансами підприємств в Україні сприятиме забезпеченню динамічного розвитку підприємств необхідними і достатніми фінансовими ресурсами, що, в свою чергу, дозволить максимізувати чистий прибуток за припустимого рівня фінансових ризиків у поточному і перспективному

періодах. Серед пріоритетних напрямків розвитку механізму управління прибутком підприємства в Україні є: оптимізація зовнішніх і внутрішніх, вхідних і вихідних грошових потоків; вдосконалення методів оцінки і планування обсягу прибутку на поточний і перспективний періоди; встановлення обґрунтованих пропорцій між частками прибутку, що спрямовуються на споживання та накопичення; якісний фінансовий контроль за виконанням завдань щодо використання та розподілу прибутку тощо [5, с. 35].

Список використаних джерел:

1. Грабовська І.В. *Планування діяльності підприємств: навчально-методичний посібник* / І.В. Грабовська, Г.І. Капінос. – Хмельницький: ТУЛ, 2002. – 142 с.
2. Калабухін Ю.Є. *Управління прибутком торговельних підприємств* / Ю.Є. Калабухін, Д.Ю. Ткаченко // *Вісник економіки транспорту і промисловості*. – 2014. – № 46. – С. 274-277.
3. Пігуль Н.Г. *Управління прибутком підприємства* / Н.Г. Пігуль. — *Електронний ресурс*. — Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_28/10_28_11.pdf
4. Ткаченко Ю.Є. *Сучасні підходи до управління прибутком промислового підприємства* / Ю.Є. Ткаченко // *Гуманітарний вісник ЗДІА*. – 2011. – № 47. – С. 270-276.
5. Чорна О.М. *Механізм управління прибутком підприємств в Україні* / О.М. Чорна, О.О. Мацнева // *Науковий вісник: Фінанси, банки, інвестиції*. – 2012. – № 1. – С. 30-35.

Павло ЩЕРБ'ЮК
науковий керівник
к.е.н., доц. Стефанків О.М.
ІФННІМ ТНЕУ

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ У КОНТЕКСТІ ВІДПОВІДНОСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Перехід національної економіки України на ринкові принципи функціонування та розвитку обумовлює необхідність переосмислення, систематизації та формування нових теоретичних уявлень про організацію в системі управління, зокрема, в плануванні діяльності підприємства. Досвід як зарубіжних фірм, так і українських підприємницьких структур свідчить, що недооцінка планування, в тому числі фінансового, його ігнорування призводять до значних, нічим не виправданих економічних втрат, і в кінцевому рахунку – до банкрутства.

Окремі методологічні, методичні й організаційні аспекти фінансового планування досліджували такі українські вчені, як: Крамаренко Г. О., Чорна О. Є., Лисенко М. С., Литвин Ю. О., Поддєрьогін А. М., Білик М. Д., а також зарубіжні автори, такі, як: В. Бочаров, Р. Брейлі, І. Брігхем та ін